

Zápis

z obhajoby disertační práce kandidáta: **Mgr. Pavel Burgert**

konané dne: **16. 5. 2017**

obor: Archeologie

téma práce: „**Struktura a chronologie sídlišť kultury s vypíchanou keramikou ve východních Čechách**“

Předseda komise prof. Klápště zahájil obhajobu a konstatoval, že všechny náležitosti spojené se zahájením obhajoby byly splněny. Vedoucí disertace dr. Jaroslav Řídký představil přítomným kandidáta a seznámil přítomné s jeho dosavadní odbornou a publikační činností. Uvedl, že dotyčný splnil všechny podmínky nutné k úspěšnému zakončení doktorského studia a to včetně prezentace výsledků na mezinárodních konferencích a publikování několika studií týkajících se jeho disertační práce.

Dr. Řídký dále konstatoval, že význam práce je zdůrazněn skutečností, kdy rozborů sídlištních materiálů mladoneolitické keramiky je u nás poskrovnu, přestože studium tohoto období má již více než dvougenerační tradici. Autor navazuje na tyto historické zkušenosti předcházejících generací a využívá všech zejména metodických zkušeností, jež doposud toto studium přineslo. Navíc přináší i výsledky svého vlastního studia v oblasti analýzy mladoneolitických sídlišť. Vedoucí práce jednoznačně doporučil práci k obhajobě.

Následně kandidát Mgr. Pavel Burgert seznámil přítomné se svou disertační prací. Cílem práce bylo popsat strukturu osídlení v daném čase a prostoru a na základě vyhodnocení modelových sídlišť se pokusit definovat vzorce prostorového a ekonomického chování jejich obyvatel. Pro tento účel byly zvoleny dvě modelové lokality, Jaroměř a Plotičtětín/Labem, u kterých se dalo očekávat, že mají potenciál odpovědět na vytyčené otázky. Dále byly v sídelní struktuře definovány referenční lokality, které sloužily k ověření výsledků získaných na hlavních studijních lokalitách. Pro řešení pojmenovaných cílů bylo v práci zvoleno dvojí měřítko. První, větší, se orientovalo na osídlení na úrovni sídelních regionů, jak byly v minulosti pro oblast Čech vymezeny. Druhé, menší, se zaměřilo na konkrétní sídliště a jejich interakce s okolím, blízkým i vzdáleným. Výsledný obraz pak vznikl prolínáním obou.

Vyznění výsledků disertační práce lze formulovat takto: v rámci sledované enklávy labského pravobřeží a potažmo celého východočeského prostoru bylo konstatováno několik aspektů, postihujících tamní vývoj v období mladšího neolitu jako celek. Lokality reprezentující nejstarší vývoj SBK se zde vyskytují v omezené míře, jsou však pravidelně rozprostřené po celé oblasti. Osídlení se zřetelně koncentruje v enklávě labského pravobřeží mezi Jaroměří a Hradcem Králové, kde dosahuje vrcholu prostorového rozsahu v období mladší SBK. V tomto období se tam rovněž objevují rondely, které z jiných částí východočeského prostoru zatím neznáme. V rámci této enklávy existují běžná řadová sídliště bez dokladů výlučného postavení, jejichž reprezentantem je areál v Jaroměři. Zároveň se zde nachází lokality, jejichž pozici v rámci struktury osídlení můžeme označit za centrální. Za takové centrální místo lze považovat areál v Plotičtětíně nad Labem.

Poté prof. Klápště vyzval oba na obhajobě přítomné oponenty, aby se k předložené práci vyjádřili. Dr. Miloš Vávra konstatoval, že v analýze a interpretaci sídelní struktury s období mladšího neolitu se autor ocitl na dosud málo probádané půdě (v Čechách s minimem analogií). Výsledek předložené práce ukazuje, že se tohoto úkolu zhostil se ctí. Z hlediska regionálních rozdílů (tzv. severní a jižní enkláva osídlení) je poněkud diskutabilní vymezení hranic obou sledovaných celků.

Druhý oponent doc. Popelka se konstatoval impresivní širokou strukturu práce a její odborný záběr. Oponent ocenil mimo jiné řešení otázky dálkových kontaktů v mladším neolitu a typologii dlouhých domů z tohoto období. Formuloval myšlenku o potřebě více zdůvodnit hypotézu o centralitě lokality Plotiště n/Labem a navázat tímto způsobem dalším výzkumem. Oba oponenti práci doporučili k obhajobě.

Kandidát Pavel Burgert reagoval na stanoviska oponentů. Uznal formulované problémy a z hlediska dalšího zaměření svého bádání načrtl možné srovnání s etnografickými modely.

Diskuse:

Dále prof. Klápště otevřel diskusi a jako první vznesl dotaz na obecný vztah archeologie a kulturní antropologie. Kandidát zdůraznil význam modelového charakteru antropologických interpretací, které však mohou vytvářet vícenásobně platné interpretační představy archeologických dat. Na tuto myšlenku navázal prof. Sommer. Dále prof. Klápště formuloval otázku týkající se koncepce centrality. Kandidát na to reagoval vymezením problému kvantitativní a kvalitativní centrality. Doc. Jiráň vyslovil poznámku týkající se určení centrality na základě geografických a archeologických dokladů. Prof. Klápště pokračoval poznámkou o míře srovnatelnosti odlišných souborů z hlediska stavu jejich archeologického výzkumu, ale také jejich skladby. K otázce distribučních schémat se vyjádřil doc. Popelka. Dr. Vávra ocenil snahu kandidáta propojit analýzu keramiky a štípané industrie. Prof. Pavlů zdůraznil alternativní tzv. nelineární přístup P. Burgerta k řešení formulovaných otázek. Diskusi uzavřel prof. Klápště dotazem na budoucí výzkumný záměr kandidáta, na což Pavel Burgert odpověděl.

Vyhlášení výsledků tajného hlasování:

Komise navrhla udělit titul doktor (Ph.D.)

Zapsal: Mgr. Petr Květina, Ph.D.

Podpis předsedy komise: